

53 frælsir afrikanarar vorðu rædnir úr Afrika í 1838 og fórdir til USA í leinkjum. Teir skuldu seljast - at arbeiða fyrir hvíta manninn

10 árin, meðan hon savnaði saman tilfari. Ikki fyrr enn hon sá *Schindlers List*, kveiktist vónin um, at hon kundi finna ein filmsskapar við somu hugsjónum.

– Steven og eg tosaðu saman í hálfvanannan tíma, minnst Debbie Allen. – So visti eg, at vit fóru at gera filmin. Eftir öll hesi ári, so hendi tað bara, sigur hon.

Tá manuskriptið varð skrivað, var dentur lagdur á at siga søguna frá afrikanaranna sjónarhorni - serliga leiðara teirra, Cinque. Tey hildu tað vera av týðningi at minnst, at Cinque ikki var trælur og ongantið hvøi verið tað. Hann er ein frælsur maður, sum bráðliga er í leinkjum. Men hann boyggir seg ikki, og tí hann hevur hesa meg, henda óbendiliga vilja, verður hann, meðan hann er í fongsli, tann frælsasti maðurin á jørðini.

Men hetta er ikki nóg mikið. Tað var neyðugt at finna røttu umstøðurnar at filma í - ein tíðarmaskinu at flyta 1990'ini til 1840'ini. Uppgávan varð latin Rick Carter, sum er designar. Hann hevur áður arbeitt saman við Spielberg, bæði við *Jurassic Park* og *The Lost World*. Undir leiðslu hansara var m. a. torgið í Newport umbyggt, Rhode Island, sum hevur eitt vakurt 258 ára gamalt hús í øðrum endanum, til *New Haven* í 1840'inum. Aðrir, nýggjari bygningar og lutir, vóru goymdir, skelti og parkometur tikin niður og asfaltið

fjalt við fleiri túsund kubikkmetrum av grúsi.

At beina burtur 20. öld var størsta avbjóðingin hjá Carter

Onnur søgulig hús í Newport ímynda slotti hjá *Isabella* drotning og bygningar hjá forsetanum.

»Original« leiktjóld vóru m. a. fongslið, har stórir partur av hendingunum fara fram, og *Hægstirættur*. Ein gamal spanskur skansi í Puerto Rico ímyndar gitna trælaskansan *Lomboko* og kubanska trælamarcknaðin, har Amistad-fangarnir vórðu seldir.

Bæði Rick Carter og fotografurinn Janusz Kaminski, Óskavinnarinn fyri *Schindlers List*, nýttu iðtíðarinnar málningar sum útgangsstøði fyri stíl og littónar, serliga myndir hjá *Goya*.

– Meðan eg gjørði hendan filmin, merkti eg ongantið, at eg segði søguna hjá onkrum øðrum. Eg kendi í stóran mun, at eg segði søguna hjá øllum. Hetta er ein søga, sum fólk úr øllum tjóðum og rasum eiga at kenna, sigur Steven Spielberg um søguna, sum er grundarlag fyri áhugaverða filminum Amistad.

Kelda: United International Pictures

Morgan Freemann hevur leiklutin sum Theodore Joadson. Hesin leiklutur er annars gjørdur til filmin, men grundaður á fleiri fyrrverandi trælir í aboliti-onistrørsluni

Stutt um filmin

Í ódnarveðri uttan fyri kubansku strondina eydnast tað 53 afrikanarum at fella vaktarmenninar umborð á trælaskipinum *La Amistad*. Uttan at vita nakað um navigatión, lata tey seg lumpa av tveimum av manningini, sum eftir eru á lívi. Tveir mánaðar seinni verður skipið funnið av einum amerikanskum orlogsskipi. Teir 53 afrikanararnir verða fongslaðir og ákærdir fyri morðini á manningina á trælaskipinum.

Stríðsmenn fyri trælanna frælsi í USA royna at hjálpa teimum, men teir stríðast móti sterkum kreftum: Eigarum av skipinum, sponsku drotningini og Martini van Buren, forseta, sum roynir at verða afturvaldur og ikki ynskir stríð við trælaáðarar í Suðurstátunum.

Miðskeiðis í rokanum standa teir 53 afrikanisku trælirnir uttan nakran møguleika at skilja, hvat fer fram. Ikki fyrr enn Roger Baldwin, sakfrøri skilir, at hann hevur brúk fyri einum menniskjansligum vinkli til málið, eydnast honum at koma trælunum á tal við tolki. Hetta broytir hansara hugsan um trælirnar - serliga tá trælurin Cinque greiðir frá líðingarsøguni og eyðmýkjanini á langa vegnum úr Afrika til USA. Men sannleikin er ikki nóg mikið fyri at vinna. Sterku mótstøðufólk hansara fáa sakina heilt upp til Hægstarett. Nú noyðist Baldwin at gevast, men hann fær kortini ein nýggjan sameindan - fyrrverandi amerikanska forsetan, John Quincy Adams, sum talar fyri frælsi afrikanaranna.

Steven Spielberg hevur instruerað filmin Amistad, sum er grundaður á veruligar hendingar í USA í 1840'um. Á leikaralistanum síggjast m. a. Matthew McConaughe sum sakfrøarin Baldwin, Anthony Hopkins, Morgan Freeman, Stellan Skarsgård, Nigel Hawthorne og Pete Postlethwaite. Sum talsmaður afrikanaranna, Cinque, leikar Djimon Hounsou, sum er føddur og uppvaksin í Benin.